

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 11 Ekim 2021
Sayı : 1917

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İtfaiyecilerin Özlük Haklarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 12 Ekim 2021	Esas No: 2/3871

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
11 Ekim 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
11 Ekim 2021
No. 893738
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde son yıllarda çok sayıda orman yangını ve doğal afet yaşanmıştır. Diğer yandan şehirlerde de artan nüfusla birlikte ev kazası, göçük, boğulma, yangın, trafik kazası, hayvan kurtarma vb. çok sayıda olay yaşanmaktadır. Tüm bu olumsuz olaylar yaşandığında vatandaşlarımızın yardımına ilk koşan teşkilatlarımızın başında itfaiye personeli gelmektedir. Ancak Türkiye’de İtfaiye teşkilatları merkezi olarak örgütlenmemiştir. İtfaiye personellerimiz memur itfaiyeci, kadrolu işçi, taşeron gibi çok farklı statülerde görevlendirildiğinden teşkilat mensupları arasında statü, maaş ve özlük hakları konusunda bir dizi eşitsizlik meydana gelmektedir. Aynı şekilde teşkilat mensupları farklı özlük ve sosyal haklara sahip olduklarından, farklı araç, gereç ve giysi kullanmakta ve vardiya saatlerinde de önemli farklılık yaşanabilmektedir. Diğer yandan hayati ve oldukça tehlikeli bir görevi ifa eden personelin yıpranma hakkı, kanun ve yönetmelikle yeniden belirlenerek yıpranma paylarının yasal bir mevzuata kavuşturulması gerekmektedir.

İtfaiye erlerimiz hâlihazırda en fazla 1380 ek göstergeye; itfaiye amirleri ise 2200 ek göstergeye kadar yükselebilmektedir. Bu anlamda itfaiye unvanını taşıyan tüm personelin ek göstergelerinin eşitlenerek 3600’e çıkartılması, yaptıkları işin tehlikesi ve hassasiyeti gereği elzemdir. Öte yandan çok sayıda kurum çalışanının meslek tazminatı hakkı olduğu halde itfaiyeciler böyle bir haktan mahrumdur. Bu anlamda özverili çalışmalarıyla öne çıkan ve iş yükleri her geçen gün artan İtfaiyecilerimizin mesleki tazminat haklarının da verilmesi gerekmektedir. Kuşkusuz bir diğer sorun da oldukça hassas ve tehlikeli bir iş olan itfaiyeciliğe atamalarda yaşanan belirsizlik ve eşitsizlik de ayrı bir sorundur. Kimi belediyeler işe aldıkları personeli eğitimden geçirdikleri halde tüm ülkede uygulamada birlik olmadığı görülmektedir. Bunun için de mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması ve itfaiyecilik okulu mezunlarının istihdamına ağırlık verilmesi beklenmektedir.

Bilindiği üzere 25.11.2009 tarih ve 27417 sayılı resmî gazete ilanlı “İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Tehlike Sınıfları Listesi Tebliği” yönetmeliğine göre Yangın Söndürme ve İtfaiye Hizmetleri” işlerinde çalışanlar “En Tehlikeli Meslekler” arasında sayılmaktadır. Hal böyle iken itfaiyecilerin söz konusu personelin tazminatı işlerinin riskleriyle bağdaştırılabileceği yeterli değildir. Yüksek riskli bir iş icra etmeleri hasebiyle personele işin niteliği gözetilerek yeterli tazminat verilmesi iş ve meslek hastalıklarının yeniden tanımlanarak görevi başında

ya da hayatını kaybeden personele gazilik / şehitlik unvanının verilmesinin önü açılmalıdır. Yine aynı şekilde İtfaiyecilerin resmi ve dini bayram günlerinde çalışmaları durumunda ek ücret alması sağlanmalı ve mesaide üst sınır uygulamasına son verilmeli, personel maaşlarından yapılan kesintiler azaltılarak, maaşları gelir vergisinden muaf tutulmalıdır.

Kuşkusuz tüm bu sayılanlardan önce ülkemizde kaç itfaiyeci, itfaiye aracı ve bunların müdahale ettiği olay sayısının tespit edilmesi ve günün, ülkenin ihtiyaçları gözetilerek teşkilat yapılarına bir standart getirilmesinin yasal zorunluluk haline getirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda itfaiye teşkilatlarının ülke sathındaki durum ve hizmetlerine ilişkin istatistik tutan merkezi bir birim kurulması da diğer bir ihtiyaç olarak belirmektedir.

Mesleğin tüm zorluklarına rağmen itfaiyecilik ülkemizde ne yazık ki hak ettiği saygınlığa ulaşamamıştır. Mesela itfaiye çalışanları İl Afet Müdürlüklerinde çalışan arama-kurtarma personellerinin bütün görevlerini icra ettikleri halde İl Afet Müdürlüklerinde çalışan arama-kurtarma personelleri Teknik Hizmetler Sınıfında yer alırken itfaiye çalışanları Genel İdari Hizmetler Sınıfında yer almaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak büro memurları gibi "Genel İdari Hizmetler" sınıfı içerisinde hizmet veren itfaiye çalışanlarının ayrı bir meslek grubu içinde tanımlanarak özlük haklarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Bilindiği üzere din hizmetlerinden eğitim hizmetlerine kadar pek çok meslek dalı ilgili kanunlarla belli bir hizmet sınıfı içinde tanımlanmaktadır. Bu değişiklikle riskli ve hayati bir görevi ifa eden itfaiye personelinin özlük hakları tüm dünyadaki görev ve hizmet sınıfı bağlamında tanımlanmış olacaktır.

MADDE 2- Bu madde ile farklı statülerde çalışan ve aynı işi yaptıkları halde farklı ücret ve özlük haklarına sahip olan itfaiye ve kurtarma personeli arasındaki ayrımlar ortadan kaldırılarak bu işleri yapan personelin memur statüsünde görevlendirilmesi amaçlanmıştır. Hali hazırda çalışan personelin de memur kadrolarına atanmalarının önü açılmıştır.

MADDE 3- Bu Madde ile İtfaiye ve Arama Kurtarma Sınıfına mensup personelin ek göstergeleri üç bin altı yüze (3600) yükseltilmiştir.

MADDE 4- Bu düzenleme ile itfaiye personeline görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri halinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları halinde nakdi tazminat ödenmesi öngörülmüştür.

MADDE 5- Bu madde ile kamu kurum ve kuruluşlarında her kademede görevli itfaiyecilerin nakdi tazminat ve aylık bağlanması konusunda yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- Bu madde ile özellikle ülkemizde yaşanan son yangınlarda canını dişine takarak yangın söndürme faaliyetlerine katılan ve bu anlamda büyük yararlılıklar gösteren itfaiye personelinin ödüllendirilmesindeki sınırlamaların kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 7- Bu madde ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı satırında yer alan "60" ibaresi "90" olarak değiştirilmek suretiyle itfaiye personelinin yıpranma payları 60 günden 90 güne çıkarılmıştır.

MADDE 8- Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

İTFAİyecİLERİN ÖZLÜK HAKLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına (XII) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“XIII- İTFAİYE, ARAMA-KURTARMA HİZMETLERİ SINIFI

İtfaiye, arama-kurtarma hizmetleri sınıfı, belediye itfaiye teşkilatında personel olarak çalışan İtfaiye Eri, İtfaiye Şoförü, İtfaiye Baş şoförü, Merdiven Operatörü, Telsiz Operatörü, İtfaiye Dalgıcı, Teknisyen, Sağlık Memuru, İtfaiye Onbaşı, İtfaiye Çavuş, İtfaiye Başçavuş, İtfaiye Zabıta Amiri, İtfaiye Grup Amiri, İtfaiye Müdür Yardımcısı, İtfaiye Müdürü, İtfaiye Şube Müdürü, İtfaiye Daire başkanı sıfatını kazanmış itfaiye teşkilatı mensubu personeli kapsar..”

MADDE 2- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile diğer mevzuat hükümleri uyarınca itfaiye teşkilatında çalıştırılmakta olanlar;

- a) 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen şartları taşımak,
- b) Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olmak,

kaydıyla 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda yer alan kısıtlamalara tabi olmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde memur statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilirler, ilgili kurum tarafından otuz gün içerisinde atamaları diğer kanunlardaki kısıtlara bakılmaksızın yapılır.

Birinci fıkra kapsamında memur statüsüne geçmek isteyen personelin kadro ve pozisyonları, diğer mevzuattaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atandıkları tarih itibarıyla ihdas edilmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar, herhangi bir nedenle boşalma hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.”

MADDE 3- 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveline aşağıdaki bölüm eklenmiştir.

“

IX- İTFAİYE, ARAMA- KURTARMA HİZMETLERİ SINIFI			
Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan	1		3600
	2		2200
	3		1600
	4		1100
	5		900
	6		800
	7		500
	8		450

”

MADDE 4- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasına “işlemlerinde görevlendirilenlerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “; kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan itfaiyecilerin” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve izleyen bent teselsül ettirilmiştir.

“1) Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan her kademedeki itfaiye personelini;”

MADDE 6- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 52 nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “yıllı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak” kaydıyla” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 7- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı satırında yer alan “60” ibaresi “90” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

